

**KAUNO 1-OSIOS MUZIKOS MOKYKLOS
FORMALŪJŲ ŠVIETIMĄ PAPILDANČIO PAGRINDINIO MUZIKINIO UGDYMO
PUČIAMŪJŲ INSTRUMENTŲ – TROMBONO – PROGRAMA**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokyklos pavadinimas Kauno 1-oji muzikos mokykla, trumpasis pavadinimas – 1-oji muzikos mokykla. Mokykla įregistruota Juridinių asmenų registre, kodas 190144649.
2. Mokyklos teisinė forma – biudžetinė įstaiga.
3. Mokyklos priklausomybė – Kauno miesto savivaldybės mokykla.
4. Mokyklos savininkė – Kauno miesto savivaldybė (toliau - Savininkas), kodas 111106319, Laisvės al. 96, LT-44251 Kaunas.
5. Savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija – Kauno miesto savivaldybės taryba. Jos kompetenciją nustato Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas.
6. Mokyklos buveinė – J. Gruodžio g. 25, LT-44289 Kaunas.
7. Švietimo įstaigos grupė ir tipas – neformaliojo vaikų švietimo mokykla ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokykla.
8. Mokyklos pagrindinė paskirtis – neformaliojo vaikų švietimo grupės muzikinio ugdymo mokykla, formalųjį švietimą papildančio muzikinio ugdymo mokykla.
9. Mokyklos paskirtis – vaikų meninis bei muzikinis ugdymas pagal ilgalaikes ir kryptingas neformalaus švietimo ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas.
10. Formalųjį švietimą papildančio muzikinio ugdymo programa (toliau - Programa) parengta remiantis LR Švietimo ir mokslo ministro 2015 m. sausio 27 d. Įsak. Nr. V-48 „Dėl rekomendacijų dėl meninio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programų rengimo ir įgyvendinimo patvirtinimo“; LR Švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 5 d. Įsak. Nr. V-1214 „Bendrujų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų aprašu“.

II. PROGRAMOS SANDARA, TRUKMĖ, APIMTIS

11. Programą gali rinktis mokiniai, baigę FŠPU pradinio muzikinio ugdymo pučiamųjų instrumentų – trombono – programą, besimokantys pagal bendrojo ugdymo programas, norintys įgyti ir plėtoti muzikines kompetencijas.
12. Programą sudaro branduolio dalykai ir pasirenkamieji dalykai, kurių ugdymo turinys glaudžiai siejasi tarpusavyje.
13. Branduolio dalykai yra privalomi, pasirenkamieji – neprivalomi, juos mokykla siūlo atsižvelgdama į mokinių poreikius ir mokyklos galimybes.
14. Branduolio ir pasirenkamiesiems dalykams skiriamos valandos numatomos mokyklos ugdymo plane.
15. Programos trukmė – 4 metai.
16. Programos sandara:

Programa	Programos sudėtis	Mokomasis dalykas	Trukmė	Savaitinių valandų skaičius	Viso valandų per metus
Pagrindinio muzikinio FŠPU programa	Programos branduolys (privalomi dalykai)	Muzikavimas/Trombonas	4 m. m.	2	70
		Solfedžio	4 m. m.	2	70
		Muzikos istorija	4 m. m.	1	35
		Papildomas fortepijonas	4 m. m.	1	35
	Pasirenkamieji dalykai	Pučiamųjų instrumentų orkestras	4 m. m.	2	70
		Antrasis muzikos instrumentas	1-4 m. m.	0,5-1	17-35
		Solinis dainavimas	1-4 m. m.	0,5-1	17-35
		Ansamblinis muzikavimas	1-4 m. m.	1	35

17. Programoje numatytų privalomųjų ir pasirenkamųjų dalykų turinys, turinio apimtis, mokinių pasiekimai formuluojami VI ir VII skyriuose.

18. Pagal šią Programą trombono, papildomo fortepijono, antrojo muzikos instrumento, solinio dainavimo mokytojas rengia mokinio individualaus ugdymo planą kiekvienam pusmečiui, mokiniai ugdomi individualiai.

19. Kitų dalykų: solfedžio, muzikos istorijos, ansamblinio muzikavimo, orkestro turiniui įgyvendinti mokytojai rengia ilgalaikį (metų) planą. Ugdymas organizuojamas grupėje.

III. PROGRAMOS PASKIRTIS, TIKSLAS, UŽDAVINIAI, RENGIMO PRINCIPAI

20. Programos paskirtis – sudaryti palankias sąlygas sistemiškai plėtoti programą pasirinkusių mokinių bendrąsias muzikines, pučiamųjų instrumentų dalykines bei kitas bendrąsias mokinio kompetencijas.

21. Programos tikslas – nuosekliai ir kryptingai ugdyti mokinių prigimtinius muzikinius gebėjimus, asmenines galias, suteikti pasirinkto muzikos dalyko ir bendrąsias kompetencijas, kurių reikia produktyviam dalyvavimui šiuolaikiniame kultūriniame gyvenime ir pasirenkant profesiją.

22. Programos uždaviniai:

22.1. plėtoti mokinių prigimtinius muzikinius gebėjimus bei muzikos raiškos įgūdžius;

22.2. ugdyti mokymuisi visą gyvenimą reikalingas dalykines ir bendrąsias kompetencijas;

22.3. užtikrinti galimybę mokiniui, atsižvelgiant į jo poreikius, iš dalies pasirinkti programos turinį.

23. Programos rengimo principai:

23.1. individualizavimo – atsižvelgiama į mokinio pasiekimus, mokymosi ypatumus, gabumų raidą;

23.2. šiuolaikiškumo ir dermės – derinamos tradicijos ir ugdymo naujovės;

23.3. kūrybingumo ir iniciatyvumo – ugdomas mokinių kūrybinis mąstymas, atsakomybės už savo mokymosi rezultatus prisiėmimas, muzikinės raiškos pasiekimų pristatymo visuomenei gebėjimai.

24. Programos įgyvendinimo metu bus ugdomos šios mokinių kompetencijos:

24.1. muzikavimo;

24.2. improvizavimo ir kūrybos pradmenų.

25. Kompleksinė įvairių muzikinių veiklų plėtotė svariai prisideda prie bendrųjų mokinio kompetencijų ugdymo:

25.1. iniciatyvumo ir kūrybingumo;

25.2. asmeninės;

25.3. socialinės;

- 25.4. komunikavimo;
- 25.5. mokėjimo mokytis;
- 25.6. kultūrinės;
- 25.7. pažinimo.

IV. TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS

- 26. Siekiant Programos dermės su kitomis muzikos krypties programomis, Programos dalyvių amžius, trukmė, rengimo principai, uždaviniai, mokymosi formos, struktūra, mokinių pasiekimai siejami su specializuoto ugdymo krypties programa (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su muzikos ugdymo programa), pagrindinio ugdymo muzikos dalyko bendrosiomis programomis.
- 27. Pagrindinė ugdymo forma – individuali/grupinė pamoka. Siekiant įgyvendinti konkrečios pamokos uždavinius, gali būti pasirenkami skirtingi pamokų tipai: techninė, kūrybinė, mišri pamoka, monopamoka, pamoka-repeticija.
- 28. Muzikavimo dalyko ugdymo turinys individualizuojamas (sudarant mokomąjį repertuarą) atsižvelgiant į mokinio gebėjimų ypatumus, pasiekimus, poreikius.
- 29. Branduolio ir pasirenkamųjų dalykų ugdymo turinys glaudžiai siejasi, taikoma tarpdalykinė integracija.
- 30. Mokytojas, siekdamas atskleisti mokinio individualybę, ugdymo proceso metu taiko įvairias mokymo(si) strategijas ir metodus:
 - 30.1. informacinius;
 - 30.2. praktinius;
 - 30.3. kūrybinius;
 - 30.4. demonstravimo;
 - 30.5. integruoto ugdymo;
 - 30.6. aktyvius mokymo metodus.
- 31. Siekiant užtikrinti mokymosi pažangą, kritinį mąstymą, ugdoma mokymosi mokytis kompetencija, skatinamas savarankiškas mokymasis.
- 32. Programai įgyvendinti kuriama šiuolaikinė mokymosi aplinka ir mokymo priemonės:
 - 32.1. mokinio pasirinktas muzikos instrumentas, klasėje klavišinis muzikos instrumentas (pianinas ar fortepijonas), kompiuteris su interneto prieiga ir garso klausymosi įranga;
 - 32.2. grupinių užsiėmimų patalpose – pianinas, mokyklinė lenta (interaktyvi lenta, vaizdo projektorius), kompiuteris su interneto prieiga, garso klausymosi įranga;

V. PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMAS

- 33. Mokinių ugdymo pažanga ir pasiekimai vertinami pagal mokykloje galiojančią Mokinių mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarką.
- 34. Pasiekimų ir pažangos vertinimas yra grindžiamas individualios pažangos vertinimo principu, lyginami mokinio pasiekimai su ankstesniais.
- 35. Vertinant atsižvelgiama į amžiaus tarpsnių psichologinius ypatumus, individualius mokinio poreikius, individualią mokinio pažangą.
- 36. Mokinių ugdymo pažangai vertinti naudojama dešimtbalė sistema.
- 37. Taikoma mokinių įgytų gebėjimų patikrinimo formos (kontroliniai koncertai, įskaitos, egzaminai ir kt.) pagal mokyklos nustatytą tvarką.
- 38. Įvykdę Programoje numatytus reikalavimus, įvertinti teigiamais pažymiais mokiniai keliami į aukštesnę klasę.

VI. PUČIAMŪJŲ INSTRUMENTŲ – TROMBONO – PROGRAMOS TURINYS (BRANDUOLIO DALYKAI)

VI. I. MUZIKAVIMAS / TROMBONAS

39. Muzikavimo paskirtis – tobulinti muzikavimo pučiamuoju instrumentu – trombonu – įgūdžius.
40. Muzikavimo tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtinės galias, padėti mokiniams įgyti instrumentinio muzikavimo žinių ir įgūdžių, kurių reikia kūrybiškumui atsiskleisti.
41. Muzikavimo uždaviniai:
- 41.1. gilinti muzikinius gebėjimus ir kūrybiškumą;
 - 41.2. tobulinti instrumento valdymo įgūdžius;
 - 41.3. tobulinti instrumento muzikinės kalbos vartojimo įgūdžius;
 - 41.4. skatinti emocinius, kūrybinius išgyvenimus ir aktyvų dalyvavimą muzikinėje veikloje.
42. Muzikavimo veiklos sritys:
- 42.1. Muzikavimo technikos įvaldymas
 - 42.2. Muzikos kūrinių interpretavimas
 - 42.3. Muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.
43. Muzikavimo mokymas:
- 43.1. mokymo trukmė – 4 mokslo metai;
 - 43.2. pamokose mokiniai mokosi individualiai;
 - 43.3. muzikavimui skiriamos 2 valandos per savaitę;
 - 43.4. muzikavimo pamokoms skiriamos akompaniatoriaus valandos: 1 valanda per savaitę.
44. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – muzikavimo technikos įvaldymas	
Nuostata – tobulinti muzikos kūrinių atlikimo gebėjimus	
Esminis gebėjimas – tobulinti atlikimo techniką, atliekant vis sudėtingesnę repertuarą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti sudėtingesnius muzikinius kūrinius.	1.1.1. Tikslingai vartoti ir paaiškinti muzikinės kalbos priemones; 1.1.2. Naudoti teisingą aplikatūrą, alteraciją, gebėti paaiškinti nuorodas; 1.1.3. Įvardyti kūrinio formos elementus.
1.2. Tobulinti garso išgavimo įgūdžius.	1.2.1. Naudoti ir gebėti paaiškinti garso išgavimo būdus; 1.2.2. Naudoti ir gebėti paaiškinti muzikos instrumento galimybes, formuojant kokybišką garsą.
2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – suprasti ir išraiškingai atlikti sudėtingesnę muzikinį tekstą	
Esminis gebėjimas – atliekant kūrinį taikyti muzikos kūrinių atskleidimo išraiškos priemones	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Išraiškingai atlikti skirtingų žanrų kūrinius.	2.1.1. Atpažinti ir nustatyti kūrinių žanrą, tinkamai jį interpretuoti; 2.1.2. Apibūdinti atliekamo kūrinio formą; 2.1.3. Stengtis kuo tiksliau atlikti kūrinio faktūros reikalavimus (ritmas, garsas, štrichai); 2.1.4. Apibūdinti ir perteikti atliekamų kūrinių emocijas; 2.1.5. Demonstruoti kūrybiškumą, savarankišką

	mąstymą, sprendžiant kylančius meninius uždavinius.
2.2. Lavinti skaitymo iš lapo įgūdžius.	2.2.1. Savarankiškai analizuoti ir atlikti nežinomą muzikinį tekstą.
2.3. Improvizuoti ir kurti muzikines kompozicijas.	2.3.1. Žinoti improvizavimo ir komponavimo principus; 2.3.2. Išskirti muzikos kūrimo priemones ir būdus; 2.3.3. Pristatyti savo kūrybinę idėją ir jai įgyvendinti pasirinktas muzikos išraiškos priemones; 2.3.4. Gebėti užrašyti ir viešai atlikti savo kūrinį.
3. Veiklos sritis – muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje	
Esminis gebėjimas – viešai atlikti muzikinius kūrinius klausytojams	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose kultūriniuose muzikiniuose renginiuose, festivaliuose, konkursuose ir kt.	3.1.1. Atlikti pasirinktą ar numatytą programą mokyklos ar miesto (rajonų) renginiuose; 3.1.2. Laikytis sceninės kultūros; 3.1.3. Dalyvaujant renginiuose (konkursuose, festivaliuose), žinoti jų paskirtį, reikalavimus ir juos vykdyti.
3.2. Vertinti savo ir kitų pasirodymus.	3.2.1. Sugebėti apibūdinti ir vertinti savo ar draugų atlikimą (išskiriant privalumus ir trūkumus); 3.2.2. Žinoti, stebėti ir vertinti aplinkoje vykstančius muzikinius reiškinius.

45. Rekomenduojama muzikavimo turinio apimtis:

45.1. muzikos kūrinių atlikimo įgūdžių tobulinimas: pagrindiniai garso išgavimo būdai, kvėpavimas, intonavimas, ritminis tikslumas;

45.2. muzikos kūrinių interpretavimas: sudėtingesnių muzikos kūrinių formų sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas, skaitymo iš lapo įgūdžių lavinimas, improvizacinių gebėjimų ugdymas;

45.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje: kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, kitų atlikėjų vertinimas, sceninės patirties kaupimas.

46. Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus:

46.1 Mokinių individualių programų reikalavimai

Klasė	Pusmetis	Etiudai	Stambi forma	Pjesės	Repertuaro kaupimas	Iš viso kūrinių	Atsiskaitymai
5	I	2-3	1	1-2	1-2	5-8	4-5 kūriniai per metus: 1-2 etiudai, stambi forma, 1-2 pjesės
	II	2-3	1	1-2	1-2	5-8	
6	I	2-3	1	1-2	1-2	5-8	4-5 kūriniai per metus: 1-2 etiudai, stambi forma, 1-2 pjesės
	II	2-3	1	1-2	1-2	5-8	
	I	2-3	1	1-2	1-2	5-8	4-5 kūriniai per metus: 1-2 etiudai,

7	II	2-3	1	1-2	1-2	5-8	stambi forma, 1-2 pjesės
8	I-II	2-3	1	1-2	1-2	5-8	<u>Mokyklinis baigiamasis egzaminas</u> I dalis: pjesė, II dalis: stambi forma, pjesė.

46.2. Gamų reikalavimai

	5 klasė	6 klasė	7 klasė	8 klasė
Dur	Iki 4 ženklų pusinėmis, ketvirtinėmis, aštuntinėmis natomis.	Iki 5 ženklų pusinėmis, ketvirtinėmis, aštuntinėmis natomis.	Iki 5 ženklų pusinėmis, ketvirtinėmis, aštuntinėmis, šešioliktinėmis natomis.	Iki 5 ženklų pusinėmis, ketvirtinėmis, aštuntinėmis, šešioliktinėmis natomis.
moll	Iki 4 ženklų pusinėmis, ketvirtinėmis, aštuntinėmis natomis.	Iki 5 ženklų pusinėmis, ketvirtinėmis, aštuntinėmis natomis.	Iki 5 ženklų pusinėmis, ketvirtinėmis, aštuntinėmis, šešioliktinėmis natomis.	Iki 5 ženklų pusinėmis, ketvirtinėmis, aštuntinėmis, šešioliktinėmis natomis.
Arpedžio	4 garsų.	4 garsų.	4 garsų.	4 garsų.
D₇ (Dur)	-	4 garsų.	4 garsų.	4 garsų.
VII₇ (moll)	-	4 garsų.	4 garsų.	4 garsų.

47. Mokinių atsiskaitymai ir egzaminai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

48. Rekomenduojamos literatūros sąrašas (pagal klases) – priedas Nr. 1

VI. II. SOLFEDŽIO

49. Solfedžio dalyko paskirtis – turtinti ir plėsti muzikinį akiratį, sudaryti galimybes orientuotis muzikos pasaulyje.

50. Solfedžio dalyko tikslas – sudaryti tam tikrą turimų įgūdžių ir žinių sistemą, padėti susivokti savo gebėjimuose ir poreikiuose.

51. Solfedžio dalyko uždaviniai:

51.1. formuoti muzikinės logikos pojūtį;

51.2. formuoti subtilaus muzikos suvokimo įgūdžius;

51.3. toliau plėsti ir lavinti kūrybinį pojūtį, suteikti žinių, mokėjimų ir įgūdžių, reikalingų asmeninei bei kūrybinei veiklai.

52. Solfedžio veiklos sritys:

52.1. Klausos lavinimas

52.2. Intonavimo pratybos, dainavimas, solfedžiavimas

52.3. Ritmo pojūčio ir kūrybinių įgūdžių lavinimas

52.4. Muzikinis raštas, sąvokos, muzikos tekstų atpažinimas ir užrašymas.

53. Solfedžio dalyko mokymas:

53.1. solfedžio mokymo trukmė – 4 mokslo metai;

53.2. mokiniai solfedžio dalyko mokosi grupinėse pamokose;

53.3. solfedžio dalykui skiriamos 2 valandos per savaitę;

53.4. naudojama solfedžio dalykui skirta mokomoji literatūra, interaktyvios informacinės technologijos.

54. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – klausos lavinimas	
Nuostata – lavinant prigimtine klausą, pritaikyti teorines muzikos žinias	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti ir suvokti gamų, jų rūšių gretinimus, melodinių vingių pasikeitimus	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Gebėti atskirti natūralias, harmonines ir melodines gamas.	1.1.1. Išgirsti ir suvokti skirtumus tarp natūraliųjų, harmoninių ir melodinių gamų rūšių tonacijose iki 5 alteracijos ženklų.
1.2. Suvokti ir skirti harmoninį mažorą.	1.2.1. Išgirsti ir klausia atpažinti harmoninį mažorą, tonacijose iki 5 alteracijos ženklų.
1.3. Gebėti išgirsti ir atpažinti paprastuosius, charakteringus intervalus.	1.3.1. Išgirsti ir suvokti intervalus: didžiuosius ir mažuosius (d2, m2, d3, m3, d6, m6, d7, m7), charakteringus: padidintą kvartą ir sumažintą kvintą, tritonį dermėje.
1.4. Gebėti išgirsti pagrindinių laipsnių kvintakordus, keturgarsius akordus bei jų apvertimus.	1.4.1. Išgirsti ir klausia atpažinti pagrindinių laipsnių kvintakordus (T5, S5, D5) dermėje ir nuo garso. 1.4.2. Išgirsti ir klausia atpažinti D7 su apvertimais ir jų sprendimu tonacijose. 1.4.3. Išgirsti ir klausia atpažinti VII7 akordus dermėse.
2. Veiklos sritis – intonavimo pratybos, dainavimas, solfedžiavimas	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuoti atliekamą muziką	
Esminis gebėjimas – suvokti, siekti ir tiksliai intonuoti nežinomą tekstą, liaudies dainas, laipsnius, intervalus, akordus bei jų sprendimo būdus	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Gebėti tiksliai ir sąmoningai intonuoti.	2.1.1. Vienbalsių, dvibalsių pratimų, kanonų, dainų su tekstu, sutartinių dainavimas, nežinomo teksto solfedžiavimas. 2.1.2. Vienbalsių pratimų su chromatizmais ir moduliacijomis į pirmo laipsnio giminingumo tonacijas solfedžiavimas (supažindinimas). 2.1.3. Gamų iki 6 alteracijos ženklų ir jų laipsnių intonavimas. 2.1.4. Paprastųjų bei charakteringų intervalų, pagrindinių laipsnių akordų, D7 su apvertimais, VII7 ir jų sprendimų mažore, harmoniniame mažore ir minore intonavimas.
3. Veiklos sritis – ritmo pojūčio ir kūrybinių įgūdžių lavinimas	
Nuostata – tobulinti ritmo bei pulsacijos tikslumą	
Esminis gebėjimas – paprastuose ir sudėtinuose metruose atpažinti bei atlikti įvairius ritminius darinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Gebėti atlikti ritminius darinius paprastuose, sudėtinuose, kintamuose bei mišriuose metruose.	3.1.1. Tvirtinti ritmo pojūtį naujų žinių pagrindu. 3.1.2. Sugebėti suvokti 2/4, 3/4, 4/4 metre esančias užduotis, jas panaudojant kūrybinėje išraiškoje. 3.1.3. Sugebėti suvokti 2/8, 3/8, 4/8, 6/8 metrus.
3.2. Gebėti analizuoti ritmą ir pasikeitimus.	3.2.1. Suvokti pasikartojančias ir skirtingas ritmines figuras naujuose ritminiuose elementuose. 3.2.2. Siekti sąmoningo ritmo figūrų jungimo į prasminius vienetus. 3.2.3. Mokėti užrašyti ritmą su gerai įsisavintais ritminiais elementais.

3.3. Gebėti ritmiškai ir melodiškai improvizuoti.	3.3.1. Individuali ir kolektyvinė ritminė-melodinė improvizacija. 3.3.2. Melodinių, ritminių, atsakomųjų frazių kūrimas išmoktais melodiniais ir ritminiais dariniais. 3.3.3. Atlikti dvibalsius ritmus įvairiais tempais.
4. Veiklos sritis – muzikinis raštas, sąvokos, muzikos tekstų atpažinimas ir užrašymas	
Nuostata – muzikinio teksto analizavimas ir užrašymas, muzikinio rašto tobulinimas	
Esminis gebėjimas – sudaryti sąlygas įgytas teorines žinias pritaikyti praktikoje klausant, rašant, analizuojant	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
4.1. Gebėti suvokti muzikines sąvokas.	4.1.1. Suvokti mažorinę, minorinę dermes bei jos rūšių sąvokas, intervalų sąvokas, akordų sąvokas. 4.1.2. Suprasti ir gebėti užrašyti simetrišką melodiją, įsisavintus ritminius elementus, sudaryti akordus tonacijose, užrašyti laipsnių “grandinėles”, intervalus (prima, sekunda, tercija, kvarta, kvinta, seksta, septima, oktava). 4.1.3. Suprasti ir įsisavinti muzikinę terminologiją.
4.2. Gebėti užrašyti melodiją (melodinis diktantas), ritmą, akordus, intervalus, laipsnių sekas.	4.2.1. Išgirsti, nustatyti ir užrašyti garsaeilius, akordų junginius, apimančius T, S, D, D7 su apvertimais bei VII7 mažą ir sumažintą. Intervalų ir dermės laipsnius, melodinį diktantą su pagalbiniais ir pereinamaisiais chromatizmais, įvedant programą atitinkančias ritmo figūras.
4.3. Gebėti transponuoti, pritaikyti akompanimentą melodijai ir atvirksčiai.	4.3.1. Transponuoti nesudėtingus, mažos apimties muzikinius kūrinius keliais transponavimo aspektais. 4.3.2. Pasiūlytai ar savo sukurtai melodijai pritaikyti antrąjį balsą, akompanimentą ar atvirksčiai, panaudojant teorines žinias, įgytas solfedžio pamokose.

55. Solfedžio dalyko turinio apimtis

Kl. /Pusm	Žinios ir supratimas	Klausos lavinimas	Intonavimo pratybos, dainavimas, solfedžiavimas	Ritmo pojūčio ir kūrybinių igūdžių lavinimas	Muzikinis raštas, sąvokos, muzikos tekstų atpažinimas ir užrašymas
5/I	Mažorinių ir minorinių dermių kartojimas ir įtvirtinimas; kvintų ratas; septakordas; D7 tonacijoje; transponavimas; ritminė figūra (ketvirtinė su tašku ir dvi šešioliktinės); 6/8 metras; nežinomo teksto solfedžiavimas ir dirigavimas; melodiniai, ritminiai diktantai.	Dermių garsaeilių atpažinimas;	Gamų, nežinomo muzikinio teksto, akordų, laipsnių solfedžiavimas.	Ritminiai ir melodiniai pratimai 3/8 metre; ritminės figūros panaudojimas muzikiniuose dariniuose.	Diežų ir bemolių eiliškumas, užrašymas; melodinių atkarpų užrašymas, kūrybinės užduotys.
5/II	Lygiagrečios tonacijos iki 4 ženklų; ritminė grupė – triolė; įvairios sinkopės; T ₅ – S ₅ – D ₅ su apvertimais; pd4 – IV, sm5 – VII.	D7 su apvertimais klausymas ir atpažinimas.	Akordų sudarymas ir tikslus intonavimas; intervalų intonavimas; gamų (C – a; G – e; F – d; D – h; B – g; A – fis; Es – c; E – cis; As – f)	Triolės, sinkopės per takto brūkšnį panaudojimas muzikiniuose dariniuose.	Transponavimas paprastaisiais intervalais.

			solfedžiavimas.		
6/I	Paprastieji intervalai; Pad4 – VI, sum5 – II; ritminė figūra – ritminės grupės su užlaikymais; tritonis; sinkopė su pauze; septakordas ir jo apvertimai.	Intervalų, septakordo ir apvertimų atpažinimas.	Pad4, Sum5 su sprendimu, tritonio tikslus intonavimas tonacijose.	Ritminių grupių su užlaikymais, sinkopės su pauze ritminės pratybos.	Sudaryti akordus, charakteringus intervalus tonacijose, mokėti užrašyti.
6/II	Lygiagrečios tonacijos, bendravarės tonacijos; tonacijos su 5 ženklais: H – dur, gis – moll (nat., harm., melod.), Des – dur, b – moll (nat., harm., melod.) Pd2, sm7; harmoninis mažoras; lietuvių liaudies dainos – antrojo balso kūryba; metro/tonacijos nustatymas – sudarymas;	Skirti natūralųjį ir harmoninį mažorą; klausia nustatyti metrą ir tonaciją.	Intonuoti harmoninį mažorą tonacijose; tiksliai intonuoti lietuvių liaudies dainas.	Ritmiškai atlikti pasikartojančias ritmines figūras ritminiuose pratimuose ir muzikiniuose tekstuose.	Kūrybinės užduotys pritaikant antrąjį balsą lietuvių liaudies dainose.
7/I	Tonacijos su 6 ženklais, jų rūšys; smVII ₇ , mVII ₇ , smVII ₅ , smII ₅ ; keturios kvintakordų rūšys.	Išgirsti kvintakordus, VII, II laipsnio septakordą.	Intonuoti septakordus; gamas iki 6 ženklų: C – a; G – e; F – d; D – h; B – g; A – fis; Es – c; E – cis; As – f; H – gis; Des – b; Fis – cis; Ges – es.	Ritmiškai atlikti pasikartojančias ritmines figūras ritminiuose pratimuose ir muzikiniuose tekstuose.	Muzikinių štrichų terminologiją pritaikyti atliekant muzikos kūrinių.
7/II	Dvibalsis liaudies dainų dainavimas; Akordų junginiai tonacijose iki 3 ženklų; muzikos kūrinių analizavimas; enharmonizmai, chromatizmai pratimuose; sudėtiniai metrai; šešioliktinė pauzė ir įvairūs ritmai.	Išgirsti ir atpažinti dermes bei jų rūšis; įvardinti muzikoje metro pokyčius.	Tiksliai intonuoti dvibalses lietuvių liaudies dainas; akordų junginius.	Atlikti dvibalsius ritmus įvairiuose nurodytuose tempuose; ritminiai ir vokaliniai pratimai sudėtinuose metruose.	Gebėti užrašyti melodinius 8 taktų diktantus, akordus ir jų apvertimus, intervalus.
8/I	Pasiruošimas baigiamiesiems egzaminams. Temų kartojimas pagal bilietus: tonacijos iki 3 ženklų, akordai ir jų sudarymas, laipsnių sekos, intervalai, teorinė medžiaga, melodinis diktantas, solfedžiavimas, liaudies dainos.	Įtvirtinti muzikines žinias; Tonacijos: C – a; G – e; F – d; D – h; B – g, A – fis; Es – c.	Tikslus intonavimas ruošiamų muzikinių bilietų tonacijose.	Sukuria, užrašo nedidelės apimties ritmą, panaudojant įvairias ritmines figūras.	Užrašo 8 taktų vienbalsę melodiją; akordus ir jų apvertimus; intervalus.
8/II	Pasiruošimas baigiamiesiems egzaminams; mišrūs metrai, beiskeičiantys metrai.	Įtvirtinti muzikines žinias; Tonacijos: C – a; G – e; F – d; D – h; B – g; , A – fis; Es – c.	Tikslus intonavimas ruošiamų muzikinių bilietų tonacijose.	Dirigavimas įvairiuose metruose.	Užrašo 8 taktų vienbalsę melodiją; akordus ir jų apvertimus; intervalus.

56. Mokinių atsiskaitymai ir egzaminai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

57. Rekomenduojamos literatūros sąrašas (pagal klases) – priedas Nr. 2.

VI. III. MUZIKOS ISTORIJA

58. Muzikos istorijos paskirtis – susipažinti su muzikos meno raida.

59. Muzikos istorijos tikslas – ugdyti suvokimą muzikos, kaip estetiškos vertybės, padedančios pažinti laikmetį bendrąja prasme, suvokti kompozitorių indėlį į muzikos lobyną.

60. Muzikos istorijos uždaviniai:

60.1. Supažindinti su muzikos istorinių epochų raida, kompozitoriais ir jų svarbiausiais bei ryškiausiai kūriniais;

60.2. Plėsti muzikinį akiratį, supažindinti su įvairių epochų muzikos žanrų ir formų raida, charakterizuoti stiliaus ypatumus, struktūrą;

60.3. Supažindinti su nacionalinėmis kompozicinėmis mokyklomis ir jų kūrėjais;

60.4. Įtvirtinti operos žanrą, remiantis Vakarų Europos klasikų kūryba, supažindinti su XX-XXI a. užsienio šalių muzika, lietuvių klasikine muzika ir jos raida istoriniu principu.

61. Veiklos sritys:

61.1. Muzikos kultūrinio konteksto supratimas

61.2. Muzikos kūrinių klausymas ir vertinimas.

62. Muzikos istorijos mokymas:

62.1. mokymosi trukmė – 4 mokslo metai;

62.2. mokiniai muzikos istorijos mokosi grupinėse pamokose;

62.3. muzikos istorijai skiriama 1 valanda per savaitę;

62.4. naudojama muzikos istorijos dalykui skirta mokomoji literatūra, elektroniniai vadovėliai, interaktyvios informacinės technologijos.

63. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – muzikos kultūrinio konteksto supratimas	
Nuostata – pažinti muzikos istorijos raidą įvairiose epochose	
Esminis gebėjimas – gebėti atpažinti muzikos istorijos epochas, stilius, žanrus, formas, įvardyti ir charakterizuoti kompozitorius bei jų kūrybą istoriniais aspektais, domėtis muzikine kultūra	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Apibūdinti muzikos istorinių epochų raidą.	1.1.1. Suvokti ir gebėti apibūdinti kiekvienos epochos pagrindinius bruožus, gebėti jas atskirti. 1.1.2. Įvardinti kiekvienos epochos bruožus muzikiniame kontekste. 1.1.3. Gebėti įvardinti stilistinių epochų kompozitorius ir pagrindinius kūrybos bruožus.
1.2. Apibūdinti ir suvokti instrumentinės muzikos žanrą ir formą.	1.2.1. Gebėti apibūdinti įvairias instrumentinės muzikos formas, jų struktūrą, savybes.
1.3. Susipažinti su nacionalinėmis kompozicinėmis mokyklomis, jų pagrindiniais bruožais.	1.3.1. Įvardinti romantizmo kompozicines mokyklas ir jų kūrėjus, žinoti esminius skirtumus ir bruožus: rusų, prancūzų, italų mokyklų. 1.3.2. Suvokti romantinės operos žanrą.
1.4. Gebėti formuoti tautinę savimone.	1.4.1. Susipažinti su lietuvių muzikos istorijos ištakomis ir muzikine kultūra.
2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių klausymas ir vertinimas	
Nuostata – atpažinti ir apibūdinti klausomus muzikos kūrinius	
Esminis gebėjimas – gebėti skirti klausomų muzikinių kūrinių stilistines epochas, žanrą, kontekstą, atpažinti kompozitorių kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas

2.1. Apibūdinti klausomus muzikinius kūrinius.	2.1.1. Žinoti klausomų muzikinių kūrinių stilistines epochas. 2.1.2. Atpažinti klausomų muzikinių kūrinių pagrindines temas. 2.1.3. Atpažinti klausomų muzikinių kūrinių žanrus.
2.2. Gebėti atpažinti klausomų kompozitorių kūrinius.	2.2.1. Žinoti klausomų muzikinių kūrinių kompozitorius, jų kūrybą.

64. Muzikos istorijos turinio apimtis

Kl./Pusm.	Žinios ir supratimas	Muzikos kultūrinio konteksto supratimas	Muzikos kūrinių klausymas ir vertinimas
5/I	Muzikos stilistinių epochų raida; Senosios muzikos apžvalga. Antika, Viduramžiai. Renesansas; Ž.B.Liuli – baletas; K.Montverdis – opera; Barokas: A.Vivaldis; G.F.Hendelis; J.S.Bachas; muzikos instrumentai: vargonai, klavesinas, smuikai; Klasicizmas; simfoninis orkestras; J.Haidnas; V.A.Mocartas; L. van Bethovenas.	Žinoti ir suvokti muzikos stilistines epochas ir jų žymiausias kūrėjus.	Klausyti ir atpažinti svarbiausius Viduramžių, Renesanso, Baroko, Klasicizmo epochų kompozitorių kūrinius.
5/II	Romantizmas. F.Šopenas; F.Listas, N.Paganinis; N.Rimskis-Korsakovas; Dž.Rosinis; R.Vagneris; B.Smetana; K.Sen-Sansas; M.Musorgskis; Lietuvių liaudies muzikos kultūra; Lietuvių chorinė muzika; M.K.Čiurlionis; XX a. S.Prokofjevas, I.Stravinskis, Dž.Geršvinas, M.Ravelis, B.Britenas, K.Orfas.	Susipažinti ir gebėti skirti Romantizmo epochos stiliaus bruožus; Įsisavinti lietuvių muzikos kultūros ypatybes.	Klausyti ir atpažinti Romantizmo, XX a. muzikinius kūrinius, jų temas bei lietuvių liaudies muziką.
6/I	Viduramžių epocha; Renesanso epocha; Barokas: pagrindinių muzikos žanrų formavimosi epocha. Operos ir instrumentinės muzikos raida; J.S.Bacho kūriniai vargonams; Klasicizmas. Vienos klasikai; J.Haidnas; Klasikinė simfonija, sonatinis simfoninis ciklas. Klasikinis orkestras.	Suvokti svarbiausius Viduramžių ir Renesanso epochų stilistinius bruožus; Susipažinti su Baroko, Klasicizmo epochomis bei jų atstovais muzikoje.	Klausyti ir atpažinti Baroko ir Klasicizmo epochos kompozitorių kūrinius.
6/II	V.A.Mocarto gyvenimas ir kūryba: operos, simfoninė kūryba, sonatos, Requiems; L. van Bethovenas: gyvenimas ir kūryba: kūriniai fortepijonui, simfoninė muzika; Romantizmas: F.Šubertas – vokalinė, simfoninė, fortepijoninė muzika; F.Šopenas: gyvenimas ir fortepijoninė muzika; R.Šumanas: gyvenimas ir fortepijoninė muzika; N. Paganinis: gyvenimas ir kūryba.	Gebėti orientuotis svarbiausiuose įvardintų epochų muzikos žanruose.	Klausyti, atpažinti ir įvardinti Klasicizmo, Romantizmo epochų kūrėjų kūrinius.
7/I	Rusų nacionalinė mokykla. P.Čaikovskis: gyvenimas ir kūryba, operos, baletai, fortepijoninė muzika; Čekų nacionalinė mokykla. B.Dvoržakas, B.Smetana; Norvegų nacionalinė mokykla. E.Grygas; Romantinė opera: K.M.Veberis ir vokiška opera; Prancūzų opera: Ž.Bize, Š.Guno; Italų opera: Dž.Rosinis; Dž.Verdis: kūryba, žymiausios operos; Dž.Pučinio gyvenimas ir kūryba; R.Vagneris ir jo kūryba.	Gebėti apibūdinti ir analizuoti skirtingas nacionalines mokyklas.	Apibūdinti išgirstų muzikos kūrinių meninį kontekstą ir nusakyti, kuriai nacionalinei mokyklai priklauso.
7/II	XX a. muzikos charakteristika; Impresionizmas. K.Debiusi, M.Ravelis. Ekspresionizmas. Naujoji Vienos mokykla ir jos atstovai;	Gebėti apibūdinti ir įvertinti XX a. muzikos charakteristiką bei stilistinius bruožus	Atpažinti ir įvertinti XX a. muziką

	Neoklasicizmas. S.Prokofjevas, I.Stravinskis; Vokiečių neoklasikai. P.Hindemitas, K.Orfas, O.Mesianas, B.Britenas; Muzikinis avangardas: serializmas, aleatorika, sonoristika; Minimalizmas, postmodernizmas, elektroninė muzika ir kūrėjai; Džiazas ir popularioji muzika.		
8/I	Lietuvos muzikinė kultūra XVI-XIX a.; Tautinės muzikos raida. J.Naujalis, Č.Sasnauskas, M.Petrauskas, St.Šimkus; M.K.Čiurlionis; Tarpukario Lietuvos muzikinis gyvenimas. J.Gruodis; Lietuvos išeivija; Pokario Lietuvos muzikinis gyvenimas; B.Dvarionas; St.Vainiūnas; E.Balsys; J.Juzeliūnas; V.Klova.	Analizuoti Lietuvos muzikinės kultūros stilistinius ypatumus.	Klausyti ir įvertinti muzikines temas ir bei gebėti atpažinti lietuvių kultūrai svarbius kūrėjus.
8/II	XX a. muzikos reiškiniai lietuvių muzikoje; Kompozitoriai minimalistai: B.Kutavičius, O.Balakauskas, F.Bajoras; G.Kuprevičius; A.Martinaitis, M.Urbaitis, O.Narbutaitė, V.Bartulis, R.Kabelis, Š.Nakas, R.Mažulis, N.Valančiūtė.	Apibūdinti esminius reiškinius, kurie būdingi XX a. lietuvių muzikos kultūroje.	Klausyti ir vertinti XX a. muziką, ieškant sąsajų su dabartyje klausomais muzikiniiais kūriniais.

65. Mokinių atsiskaitymai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

66. Rekomenduojamos literatūros sąrašas (pagal klases) – priedas Nr.3.

VI. IV. PAPILDOMAS FORTEPIJONAS

67. Papildomo fortepijono paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir tobulinti grojimo fortepijonu įgūdžius.

68. Papildomo fortepijono tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti fortepijono muzikavimo žinių ir įgūdžių.

69. Papildomo fortepijono uždaviniai:

69.1. tobulinti instrumento valdymo įgūdžius ir atskleisti jo pritaikymo galimybes;

69.2. tobulinti instrumento muzikinės kalbos vartojimo įgūdžius;

69.3. skatinti mokinių iniciatyvą ir kūrybiškumą.

70. Veiklos sritys:

70.1. Grojimo fortepijonu įgūdžių formavimas ir tobulinimas

70.2. Įvairių žanrų muzikos kūrinių interpretavimas

70.3. Muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

71. Papildomo fortepijono mokymas:

71.1. mokymo trukmė – 4 mokslo metai;

71.2. pamokose mokiniai mokosi individualiai;

71.3. papildomam fortepijonui skiriama 1 valanda per savaitę.

72. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – grojimo fortepijonu įgūdžių formavimas ir įvaldymas	
Nuostata – tobulinti muzikos kūrinių atlikimo gebėjimus	
Esminis gebėjimas – atlikti fortepijonu sudėtingesnius muzikinius kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti sudėtingesnius muzikinius kūrinius.	1.1.1. Pažinti ir naudoti teisingą aplikatūrą,

	alteraciją, atlikimo štrichus; 1.1.2. Suvokti kūrinio tematiką, emocinę būseną; 1.1.3. Įvardinti kūrinio formos elementus.
1.2. Tobulinti garso išgavimo įgūdžius.	1.2.1. Naudoti ir gebėti paaiškinti garso išgavimo būdus.
2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – suprasti ir išraiškingai atlikti sudėtingesni muzikinį tekstą.	
Esminis gebėjimas – atliekant kūrinį naudoti tinkamas muzikos išraiškos priemones	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti skirtingų žanrų kūrinius.	2.1.1. Atpažinti kūrinių žanrą; 2.1.2. Apibūdinti atliekamo kūrinio formą; 2.1.3. Stengtis naudoti tinkamas muzikos išraiškos priemones (ritmas, tempas, štrichai).
2.2. Raiškiai perteikti kūrinių emocines nuotaikas.	2.2.1. Gebėti paaiškinti savo atliekamo kūrinio interpretaciją: apibūdinti kūrinio charakterį bei dinaminį planą.
3. Veiklos sritis – muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje	
Esminis gebėjimas – koncerte fortepijonu atlikti parengtą programą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose muzikiniuose renginiuose.	3.1.1. Atlikti parengtą programą mokyklos ar miesto renginiuose; 3.1.2. Laikytis sceninės kultūros.
3.2. Pritaikyti grojimo fortepijonu įgūdžius kitose muzikavimo srityse.	3.2.1. Gebėti pagroti savo pagrindinio dalyko kūrinių nesudėtingus akompanimentus; 3.2.2. Naudoti gebėjimą groti fortepijonu ruošiant solfedžio ir muzikos istorijos užduotis.

73. Papildomo fortepijono turinio apimtis:

73.1. muzikos kūrinių atlikimo technikos lavinimo pratybos – instrumento ir pagrindinių garso išgavimo būdų pažinimas, taisyklinga laikysena, judesių koordinavimas, ritminis tikslumas;

73.2. muzikos kūrinių interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrinių formų, pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinamikos apibūdinimas ir atlikimas;

73.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys.

74. Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus:

74.1. Mokiųjų individualių programų reikalavimai

Klasė	Planavimas		Atsiskaitymai	
	I pusmetis	II pusmetis	I pusmetis	II pusmetis
5	<u>3 kūriniai (1-2kl.)</u>	<u>3 kūriniai (1-2kl.)</u>	<u>Atsiskaitymas</u>	<u>Kontrolinė pamoka</u>
	1 etiudas 1 pjesė 1 ansamblis (arba pjesė)	1 etiudas 1 pjesė 1 ansamblis (arba pjesė)	2 skirtingo charakterio kūriniai	2 skirtingo charakterio kūriniai
6	<u>3 kūriniai (2kl.)</u>	<u>3 kūriniai (2kl.)</u>	<u>Atsiskaitymas</u>	<u>Kontrolinė pamoka</u>
	1 etiudas 1 pjesė 1 ansamblis (arba pjesė)	1 etiudas 1 pjesė 1 ansamblis (arba pjesė)	2 skirtingo charakterio kūriniai	2 skirtingo charakterio kūriniai

7	3 kūriniai (2-3 kl.) 1 etiudas 1 pjesė arba ansamblis 1 polifonija (<i>pjesė su polifoniniais elementais</i>)	3 kūriniai (2-3 kl.) 1 etiudas 1 pjesė arba ansamblis 1 stambi forma	Atsiskaitymas 2 skirtingo charakterio kūriniai	Kontrolinė pamoka 2 skirtingo charakterio kūriniai
8	3 kūriniai (3 kl.) 1 etiudas 1 pjesė 1 polifonija (<i>pjesė su polif.elementais</i>) arba stambi forma	3 kūriniai (3 kl.) 1 etiudas 1 pjesė 1 polifonija (<i>pjesė su polif.elementais</i>) arba stambi forma (kartojama iš I p.)	Kontrolinė pamoka ir perklausa 1 etiudas (pažymiui) 1 kūrinys iš baigiamo akademinio koncerto (įskaita)	Kontrolinis koncertas 1 polifonija (<i>pjesė su polif.elementais</i>) arba stambi forma 1 pjesė

74.2. Gamų reikalavimai

I pusmetį - diezinės (#) gamos, II pusmetį – bemolinės (b) gamos			
Klasė	Gamos	Akordai	Trumpieji arpedžio
5	Iki 2 ženklų atskiromis rankomis per 2 oktavas	3 garsų su apvertimais atskiromis rankomis	3 garsų su apvertimais atskiromrankom
6	Iki 2 ženklų abiem rankomis per 2 oktavas	3 garsų su apvertimais abiem rankomis	3 garsų su apvertimais abiem rankomis
7-8	Iki 2 ženklų abiem rankomis per 2-4 oktavas	3 garsų su apvertimais abiem rankomis	3 garsų su apvertimais abiem rankomis

75. Mokinių atsiskaitymai ir egzaminai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

76. Rekomenduojamos literatūros sąrašas (pagal klases) – priedas Nr.4.

VII. LAISVAI PASIRENKAMI DALYKAI

VII. I. PUČIAMŪJŲ INSTRUMENTŲ ORKESTRAS

77. Orkestro paskirtis – ugdyti bendruosius kolektyvinio muzikavimo gebėjimus, užtikrinti visapusišką muzikinį ugdymą, gebėjimą pozityviai bendrauti ir bendradarbiauti muzikuojant orkestre.

78. Orkestro tikslas – ugdyti mokinių kolektyvinio muzikavimo kompetencijas.

79. Orkestro uždaviniai:

79.1. skatinti mokinius aktyviai ir kūrybingai komunikuoti muzikuojant orkestre;

79.2. pažinti ir plėsti orkestrinių kūrinių repertuarą, formuoti orkestrinio muzikavimo įgūdžius;

79.3. ugdyti mokinių artistišumą ir ansamblišumą, siekti kokybiško atlikimo, didinti sceninės kultūros patirtį;

79.4. skatinti mokinius kūrybiškai pritaikyti kitų dalykų pamokose įgytas žinias ir gebėjimus;

79.5. plėsti mokinių muzikinio repertuaro žinias, domėtis muzikine kultūra: reprezentuoti ugdymo įstaigą, dalyvaujant mokyklos, miesto, respublikiniuose bei tarptautiniuose renginiuose.

80. Veiklos sritys:

80.1. Muzikavimo pučiamųjų instrumentų orkestre įgūdžių formavimas

80.2. Kūrinių interpretavimas

80.3. Atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

81. Pučiamųjų instrumentų orkestro dalyko mokymas:

81.1. mokymosi trukmė – 4 mokslo metai;

81.2. mokiniai orkestro dalyką mokosi grupiniuose užsiėmimuose;

81.3. orkestrui skiriamos 2 valandos per savaitę;

81.4. gali būti skiriamos akompanatoriaus valandos: 2 valandos per savaitę.

82. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – muzikavimo orkestre įgūdžių formavimas	
Nuostata - įgyti kolektyvinės muzikavimo patirties	
Esminis gebėjimas – atlikti pučiamųjų instrumentų orkestro repertuaro kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Ugdyti harmoninio girdėjimo sampratą bei sinchroniško atlikimo įgūdžius.	1.1.1. Pademonstruoti gebėjimą klausytis kitų orkestro narių. Atlikti kūrinių sinchroniškai bei derinti intonavimą su kitais kartu muzikuojančiais mokiniais.
1.2. Gebėti muzikuoti, stebint dirigento gestus.	1.2.1. Atpažinti sutartinius dirigento gestus, suvokti jų prasmę. Perteikti atliekamo kūrinio stilių, charakterį bei išraiškos priemones.
2. Veiklos sritis – pučiamųjų instrumentų orkestro kūrinių interpretavimas	
Nuostata - atskleisti orkestro atliekamo kūrinio interpretacinį sumanymą	
Esminis gebėjimas - išraiškingai interpretuoti kūrinius ir gebėti pozityviai muzikuoti kolektyve	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Stilingai atlikti orkestro muzikos kūrinių.	2.1.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, stiliaus ir žanro ypatumus.
2.2. Perteikti muzikos kūrinio charakterį.	2.2.1. Apibūdinti kūrinio nuotaiką ir dinamiką.
3. Veiklos sritis – atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje, konkursinėje, bei kitoje veikloje	
Esminis gebėjimas – parengti koncertinę programą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Kultūringai elgtis scenoje.	3.1.1. Suvokti atlikėjo sceninio elgesio taisykles.
3.2. Dalyvauti mokyklos renginiuose.	3.2.1. Koncertuoti mokykloje, mieste. 3.2.2. Žinoti sceninės kultūros reikalavimus.
3.3. Dalyvauti muzikiniuose renginiuose už mokyklos ribų.	3.3.1. Koncertuoti, dalyvauti įvairiuose respublikiniuose bei tarptautiniuose renginiuose. 3.3.2. Mokyti vertinti, analizuoti ne tik savo kolektyvo pasirodymus.
3.4. Pritaikyti muzikavimo orkestre įgūdžius kitose srityse.	3.3.1. Nurodyti, kurioms pamokoms pasiruošti padeda grojimas orkestre.

83. Pučiamųjų instrumentų orkestro dalyko turinio apimtis:

83.1. muzikavimo orkestre įgūdžių formavimas: gebėjimas suvokti ir atlikti muzikinio kūrinio tekstą, štrichus, aplikatūrą, intonavimą. Sinchroniškas grojimas su kitais kolektyvo nariais;

83.2. pučiamųjų instrumentų kūrinių interpretavimas – nesudėtingų kūrinių formų orkestrui stiliaus, nuotaikos, charakterio, dinaminio plano, apibūdinimas ir atlikimas;

83.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – viešas kūrinių atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties kaupimas;

83.4. rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus – 3-4 skirtingo charakterio kūriniai;

83.5. parenkant repertuarą, atsižvelgiama į mokinių amžiaus bei gebėjimų ypatumus;

83.6. repertuarą savo nuožiūra parenka pučiamųjų instrumentų orkestro vadovas.

84. Mokinių atsiskaitymai ir egzaminai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

VII. II. ANTRASIS MUZIKOS INSTRUMENTAS

85. Antrojo muzikos instrumento paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir suteikti antrojo muzikos instrumento muzikavimo patirtį.

86. Antrojo muzikos instrumento tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti antrojo muzikos instrumento muzikavimo žinių ir įgūdžių.

87. Antrojo muzikos instrumento uždaviniai:

87.1. sudaryti galimybes mokiniams pažinti ir kitus muzikos instrumentus;

87.2. ugdyti ir tobulinti grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžius ir atskleisti jo pritaikymo galimybes;

87.3. skatinti mokinių iniciatyvą ir kūrybiškumą.

88. Veiklos sritys:

88.1. Grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžių formavimas

88.2. Muzikos kūrinių interpretavimas

88.3. Muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

89. Antrojo muzikos instrumento mokymasis:

89.1. antruoju muzikos instrumentu galima pasirinkti vieną iš mokykloje mokomų muzikos instrumentų: styginių, pučiamųjų, mušamųjų, liaudies muzikos instrumentų, gitarą, akordeoną;

89.2. antrojo muzikos instrumento mokymosi trukmė – nuo 1 iki 4 mokslo metų;

89.3. skiriama 0,5-1 valanda per savaitę pagal mokyklos finansines galimybes;

89.4. antrojo muzikos instrumento pamokose mokiniai mokosi individualiai;

89.5. styginių, pučiamųjų, mušamųjų, liaudies muzikos instrumentų pamokoms skiriamos akompanatoriaus valandos: 0,5 valandos per savaitę.

90. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžių formavimas	
Nuostata – įgyti muzikavimo antruoju muzikos instrumentu patirties	
Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingą muzikinį kūrinių antruoju instrumentu	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Įgyti grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžių.	1.1.1. Nusakyti kūrinių metra, tempą; 1.1.2. Pažinti atlikimo štrichus; 1.1.3. Suvokti kūrinių tematiką.
1.2. Perteikti kūrinių nuotaiką.	1.2.1. Apibūdinti kūrinių tematiką, emocinę būseną.
2. Veiklos sritis - muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – siekti pajauti kūrinių keliamas menines emocijas	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti nesudėtingos faktūros muzikos kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Žinoti muzikos kalbos elementus.	2.1.1. Apibūdinti kūrinių stilių, tematiką, turinį
2.2. Raiškiai perteikti kūrinių emocijas.	2.2.1. Pažinti ir nusakyti dinaminis ženklus; 2.2.2. Apibūdinti ir aptarti savo atliekamo kūrinių interpretaciją.
3. Veiklos sritis – muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertuose, pasirodymuose scenoje	
Esminis gebėjimas – koncerte pasirinktu muzikos instrumentu atlikti programą	

Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Kultūringai elgtis scenoje.	3.1.1. Suvokti atlikėjo sceninio elgesio taisykles.
3.2. Dalyvauti mokyklos muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Koncertuoti mokykloje, mieste.
3.3. Pritaikyti grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžius kitose srityse.	3.3.1. Nurodyti, kurioms pamokoms pasiruošti padeda grojimas antruoju muzikos instrumentu.

91. Rekomenduojama antrojo muzikos instrumento turinio apimtis:

91.1. muzikos kūrinių atlikimo technikos lavinimo pratybos – instrumento ir pagrindinių garso išgavimo būdų pažinimas, taisyklinga laikysena, judesių koordinavimas, ritminis tikslumas;

91.2. muzikos kūrinių interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

91.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;

91.4. rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus – 4–6 skirtingo charakterio kūriniai.

92. Mokinių atsiskaitymai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

VII. III. SOLINIS DAINAVIMAS

93. Solinio dainavimo paskirtis – ugdyti bendruosius muzikinius gebėjimus, formuojant savitą instrumentą – balsą.

94. Solinio dainavimo tikslas – paruošti mokinį, gebantį meniškai interpretuoti kūrinį, ugdyti kūrybingą, dainavimo meną suvokiančią asmenybę.

95. Solinio dainavimo uždaviniai:

95.1. formuoti meninius dainavimo įgūdžius ir vykdyti meninę praktiką;

95.2. lavinti muzikinės išraiškos priemones ir techninius atlikimo įgūdžius;

95.3. supažindinti su žanrų įvairove.

96. Solinio dainavimo veiklos sritys:

96.1. Solinio dainavimo vokalinių įgūdžių lavinimas

96.2. Muzikos kūrinių suvokimas ir perteikimas

96.3. Įsitraukimas į socialinę kultūrinę aplinką.

97. Solinio dainavimo mokymasis:

97.1. mokymosi trukmė – nuo 1 iki 4 mokslo metų;

97.2. skiriama 0,5 - 1 valanda per savaitę;

97.3. pamokose mokiniai mokosi individualiai;

97.4. skiriamos akompanatoriaus valandos: 0,5 valandos per savaitę.

98. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - solinio dainavimo vokalinių įgūdžių lavinimas	
Nuostata – gilinti taisyklingus vokalinius įgūdžius	
Esminis gebėjimas – atlikti pora nesudėtingų vokalizų, lietuvių liaudies dainas arba dainelės	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Lavinti balsą ir vokalinius įgūdžius.	1.1.1. Suvokti balso valdymo techniką; 1.1.2. Vokalinių gebėjimų analizė ir jų vystymas.
1.2. Formuoti taisyklingą kvėpavimą.	1.2.1. Formuoti garso atramas, kantileninį garsų jungimą.
2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių suvokimas ir perteikimas	
Nuostata – siekti pajauti kūrinio keliamas menines emocijas	

Esminis gebėjimas – perteikti kūrinio vaizdinį ir emocinį potencialą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Suvokti kūrinio stilių bei formą.	2.1.1. Siekti kūrinių interpretacinio išbaigtumo, formuoti meninį stilių.
2.2. Ugdyti kūrybiškumą, siekiant tikslingos meninės išraiškos.	2.2.1. Gebėti meniškai interpretuoti ir atlikti kūrinį; 2.2.2. Savarankiškai interpretuoti kūrinį.
3. Veiklos sritis – įsitraukimas į socialinę kultūrinę aplinką	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje	
Esminis gebėjimas – estetiškai ir meniškai atlikti programą renginiuose	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti renginiuose.	3.1.1. Koncertinė, sceninė, meninė veikla.
3.2. Kritiškai vertinti koncertinius pasirodymus.	3.2.1. Gebėti įvertinti savo ir kitų atliekamus muzikinius kūrinius.

99. Solinio dainavimo turinio apimtis:

- 99.1. solinio dainavimo įgūdžių formavimas – dainavimo technikos lavinimo pratybos;
- 99.2. solinių kūrinių interpretavimas – nesudėtingų formų kūrinių pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;
- 99.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – viešas kūrinių atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;
- 99.4. parenkant repertuarą, atsižvelgiama į mokinių amžiaus ir balso ypatumus.

100. Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus:

Klasė	Pusm	Kūrinių skaičius per mokslo metus		Atsiskaitymo formos	
		Vokalizai	Dainos	Techninė įskaita (atsiskaitoma mokytojui)	Kontrolinis koncertas
5	I	2	1-2	Vokalizai	1-2kūriniai mintinai
	II	2	1-2	Dainos	1-2 kūriniai mintinai
6	I	1-2	2-3	Vokalizai, dainos	1-2 kūriniai mintinai
	II	1-2	2-3	Dainos	2 kūriniai mintinai
7	I	1-2	2-3	Vokalizai, dainos	2 kūriniai mintinai
	II	1-2	2-3	Dainos, arija	2 kūriniai mintinai
8	I	1-2	2-3	Vokalizai, dainos	2 kūriniai mintinai
	II	1-2	2-3	Dainos, stambios formos kūrinys	2 kūriniai mintinai

101. Mokinių atsiskaitymai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

102. Rekomenduojamos literatūros sąrašas (pagal klases) – priedas Nr.4.

VII. IV. ANSAMBLINIS MUZIKAVIMAS

103. Ansamblinio muzikavimo paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus, suteikti ir tobulinti ansamblinio muzikavimo patirtį.

104. Ansamblinio muzikavimo tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtinės galias, padėti mokiniams įgyti instrumentinio muzikavimo, ansamblinio muzikavimo žinių ir įgūdžių, kurių reikia atsiskleisti kūrybiškumui ir artistiškamui.

105. Ansamblinio muzikavimo uždaviniai:

105.1. pažinti ansamblių kūrinių repertuarą, ugdyti ansamblinio muzikavimo įgūdžius;

105.2. ugdyti mokinių artistišumą, kaupti sceninės kultūros patirtį;

105.3. skatinti mokinius kūrybiškai pritaikyti muzikavimo pamokose įgytas žinias ir gebėjimus;

105.4. sudaryti galimybes mokinių iniciatyvai ir aktyvumui, pasirenkant ansamblio sudėtį ir repertuarą.

106. Ansamblinio muzikavimo veiklos sritys:

106.1. Ansambliško ugdymas

106.2. Kūrinių interpretavimas ansamblyje

106.3. Atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

107. Pučiamųjų instrumentų ansamblių sudėtyje gali būti 3 ir daugiau instrumentų.

108. Ansamblinio muzikavimo mokymas:

108.1. mokymosi trukmė – 1-4 mokslo metai;

108.2. ansambliui skiriama 1 valanda per savaitę;

108.3. gali būti skiriamos akompanatoriaus valandos: 0-0,5 valandos per savaitę;

108.4. pučiamųjų instrumentų ansamblyje ugdomas poreikis repetavimui grupėje, bendravimui ir bendradarbiavimui;

108.5. žadinama mokinio kūrybinė iniciatyva ir vaizduotė, plečiamas muzikinis akiratis;

108.6. atliekant kūrinius, daugiausia dėmesio skiriama teksto skaitymo įgūdžiams, ritminės pulsacijos kūrinių interpretavimui ansamblyje.

109. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – ansambliško ugdymas	
Nuostata – įgyti muzikavimo ansamblyje patirties	
Esminis gebėjimas – sukurti bendrą meninį rezultatą ansamblyje kartu su kitais atlikėjais	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Perteikti muzikos kūrinio nuotaiką.	1.1.1. Apibūdinti kūrinio charakterį, dinamiką.
1.2. Stilingai atlikti muzikos kūrinių.	1.2.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, stiliaus ir žanro ypatumus.
1.3. Derinti savo veiksmus su kitų ansamblio dalyvių veiksmais.	1.3.1. Apibūdinti ir aptarti savo ir kitų atlikėjų interpretaciją.
2. Veiklos sritis – kūrinių ansamblinis interpretavimas	
Nuostata – tobulinti muzikinio bendradarbiavimo gebėjimą	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti ansamblinės muzikos kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Išbaigčiai atlikti savo partiją ansamblyje.	2.1.1. Nusakyti kūrinio metrą, tempą; 2.1.2. Paaiškinti atlikimo štrichus.
2.2. Raiškiai perteikti kūrinių emocijas.	2.2.1. Žinoti muzikinės kalbos elementus.
2.3. Klausytis ir kontroliuoti savo ir kitų ansamblio narių atlikimą.	2.3.1. Girdėti kitų ansamblio dalyvių balsus ar instrumentus.
3. Veiklos sritis – atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertuose (pasirodymuose) scenoje	
Esminis gebėjimas – atlikti parengtą ansamblio programą koncerte	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Scenoje atlikti ansamblio koncertinę programą.	3.1.1. Tinkamai elgtis scenoje; 3.1.2. Kokybiškai atlikti savo partiją.
3.2. Dalyvauti muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Gebėti pristatyti ansamblio koncertinę veiklą.

110. Rekomenduojama ansamblinio muzikavimo turinio apimtis:

110.1. ansamblio pojūčio lavinimas – sceninė patirtis, gebėjimas girdėti ir vertinti save ir kitus ansamblio dalyvius;

110.2. muzikos kūrinių interpretavimas – nesudėtingų ansamblinių muzikos kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

110.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas;

110.4. rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus – 3-4 skirtingo charakterio kūriniai.

111. Mokinių atsiskaitymai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.